

FLANDERS, WHERE CHAMPIONS ARE BORN

18 - 26 september 2021, Vlaanderen

Maatschappelijke impact
en legacy:

EVALUATIE 2021 UCI ROAD WORLD CHAMPIONSHIPS

SAMENVATTING

Van zaterdag 18 september tot en met zondag 26 september was Vlaanderen de trotse gastregio van de 2021 UCI Road World Championships (hierna WK 2021). Het was een feestelijke editie want in 2021 vierden de UCI en de wielersport namelijk de 100ste verjaardag van het wereldkampioenschap wielrennen. In die voorbije 100 jaar mocht België al 9 keer het wereldkampioenschap ontvangen, waarvan 6 keer in Vlaanderen. De organisatie was in handen van het LOC Flanders 2021, een samenwerking tussen Flanders Classics en Golazo. Vanuit de Vlaamse overheid werd het LOC Flanders 2021 begeleid en ondersteund door EventFlanders en Sport Vlaanderen. De kandidatuur, planning en uitvoering gebeurde hiernaast met de medewerking en expertise van Belgian Cycling, Cycling Vlaanderen en de 4 gaststeden van het WK 2021 als belangrijkste stakeholders. Voor de tijdritten werd er een parcours uitgetekend tussen Knokke-Heist en Brugge. De wegritten vonden plaats tussen Antwerpen en Leuven.

In de organisatie van het WK 2021 werd er vanuit de Vlaamse overheid, naast de organisatie van een toonaangevend 'state-of-the-art' wereldkampioenschap, gestreefd naar een aantal (maatschappelijke) doelstellingen. Zo wou men onder meer Vlaanderen als (fiets)bestemming internationaal op de kaart zetten en het wielrennen, en het fietsen in de brede zin, promoten. De toewijzing van het WK 2021 aan Vlaanderen was in de eerste plaats een katalysator voor de Vlaamse overheid om evenementen van deze grootorde te omsluiten met een bredere strategie om maatschappelijke (beleids-)doelstellingen te realiseren. Het momentum van het evenement aangrijpen om doelstellingen (versneld) te realiseren, is een belangrijke stap in het strategisch managen van topevenementen en veronderstelt een verschuiving van impact naar leverage.

Om de maatschappelijke waarde (zowel de korte termijn impact als de lange termijn legacy) van het WK 2021 te onderzoeken, werd er een kwalitatieve en kwantitatieve deelstudie uitgevoerd. Er werden semigestructureerde interviews afgenomen met 45 stakeholders die betrokken waren bij de organisatie van het WK 2021. Deze stakeholders vertegenwoordigen onder meer het LOC Flanders 2021, de gaststeden, EventFlanders en Sport Vlaanderen. Er werden ook interviews afgenomen met vertegenwoordigers van Belgian Cycling, Cycling Vlaanderen en de UCI, alsook een aantal diensten van de Vlaamse overheid, fietsbeleid, mobiliteit en andere partners. Aanvullend werden er via een gesloten vragenlijst data verzameld bij inwoners (N = 2359) uit de vier gaststeden: Knokke-Heist, Brugge, Antwerpen en Leuven.

Ondanks de negatieve impact van COVID-19 op de planning en organisatie van activiteiten in aanloop van het WK 2021, is het LOC Flanders 2021 erin geslaagd om een ruim en ambitieus voortraject te realiseren, in samenwerking met de gaststeden en andere stakeholders met expertise in wielrennen en sporten in de brede zin. De verschillende activiteiten en campagnes zorgden voor zichtbaarheid en promotie van een aantal maatschappelijke thema's, zoals duurzaamheid (rookvrij WK 2021), sportparticipatie (Flanders 2021 Roadshow), toegankelijkheid (Para-Cycling Race) en innovatie (Innovation Hub). Omwille van de belangstelling en het maatschappelijk draagvlak voor het evenement, konden deze activiteiten en campagnes op belangstelling bij het brede publiek rekenen. In de voorliggende rapportage worden verschillende activiteiten van dit voortraject, alsook de leeruitkomsten ervan, beschreven.

In functie van de organisatie van het WK 2021 heeft men ervoor gekozen om een event legacy te creëren voor Vlaanderen en haar inwoners op vlak van fietsbeleid. In april 2021 werd 'De Grote Versnelling' opgericht, een initiatief van de Vlaamse overheid, de Vlaamse provincies en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), ondersteund door het kenniscentrum Fietsberaad Vlaanderen. De Grote Versnelling is een netwerkorganisatie met de intentie om samen met de betrokken stakeholders (overheden, kenniscentra, belangenorganisaties, bedrijven, verenigingen) over verschillende beleidsdomeinen heen (mobiliteit en verkeersveiligheid, milieu, sport, onderwijs, gezondheid, toerisme, economie) het fietsbeleid naar een hoger niveau te tillen. Het zal nog een aantal jaren duren voordat we de ware impact van De Grote Versnelling kunnen evalueren en dus ook de geplande legacy van het WK 2021. In samenwerking met overheden, bedrijven, scholen en verenigingen heeft De Grote Versnelling de ambitie om fietsdeals te sluiten. Eén van de succesvolle fietsdeals georganiseerd in het voortraject van het WK 2021 was Bike for Life, een campagne om het gebruik van de fiets voor woon-werkverplaatsingen te stimuleren. De campagne was een succes wat betreft het aantal deelnemende bedrijven, het aantal gesponsorde fietstochten en de opgehaalde opbrengst voor het goede doel. We kunnen besluiten dat het maatschappelijk draagvlak voor zulke campagnes groot is, aangezien meer dan één vierde van de bevroegde inwoners uit de gaststeden aangeeft deze campagne te kennen. Het programma van De Grote Versnelling bevindt zich momenteel in een groeifase waar men niet alleen het aantal fietsdeals maar ook het aantal betrokken partijen uit verschillende domeinen wenst te vergroten.

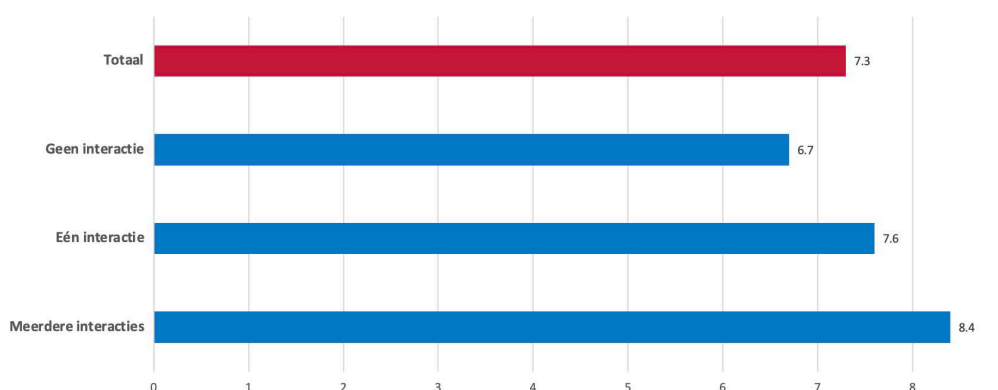
De Vlaamse overheid wou met de organisatie van het WK 2021 toonaangevend zijn op vlak van duurzaamheid. Dit was een belangrijk thema inzake legacy met de ontwikkeling en implementatie van een duurzaamheidsplan en duurzaamheidskader (duurzaamheidsrapport Deloitte) dat inspiratie kan bieden voor toekomstige evenementen. Het duurzaamheidsrapport biedt overheden en organisatoren

van toekomstige sportevenementen een referentiekader om doelstellingen op vlak van duurzaamheid te formuleren en om de opbrengsten ervan te evalueren. Tijdens het WK 2021 werd een lokaal actieplan rond duurzaamheid uitgewerkt en werden duurzaamheidsacties in de gaststeden opgezet. Meer dan de helft van de bevroegde inwoners vindt het belangrijk dat er in Vlaanderen grote (top)sportevenementen georganiseerd worden. Daarbij vragen inwoners dat organisatoren aandacht hebben voor duurzaamheid, het promoten van sport en bewegen, en dat er geen mobiliteitsproblemen veroorzaakt worden. Deze maatschappelijke thema's dienen opgenomen te worden in een overkoepelende visie van de Vlaamse overheid voor het aantrekken van grote topevenementen.

De organisatie van het WK 2021 heeft ook geleid tot nieuwe samenwerkingsverbanden als ongeplande event legacy. De realisatie van deze samenwerkingsverbanden situeert zich op verschillende niveaus. In de gaststeden heeft de organisatie van het WK 2021 gezorgd voor verbeterde samenwerking tussen de stadsdiensten en met lokale organisaties zoals verenigingen en horeca. Aanvullend is er ook sprake van een verbeterde samenwerking tussen de gaststeden onderling en tussen de gaststeden en de Vlaamse overheid, gefaciliteerd door de coördinatie van EventFlanders. Tot slot is er ook een verbeterde samenwerking tussen de diensten van de Vlaamse overheid. Bijvoorbeeld in het netwerk van De Grote Versnelling zullen diensten zoals sport, toerisme en mobiliteit in de toekomst op een structurele manier blijven samenwerken om een schaa sprong in het fietsbeleid te kunnen realiseren en het sportief en recreatief fietsgebruik nauwer te laten aansluiten met het functioneel fietsgebruik.

We kunnen stellen dat de inwoners uit de gaststeden positief terugkijken op het WK 2021. De inwoners waardeerden de organisatie van het evenement met een gemiddelde score van 7.3 op een schaal van 1 tot 10 (zie figuur 1). Onder inwoners die meerdere interacties hadden met het evenement, stijgt het waarderingscijfer tot 8.4 op 10.

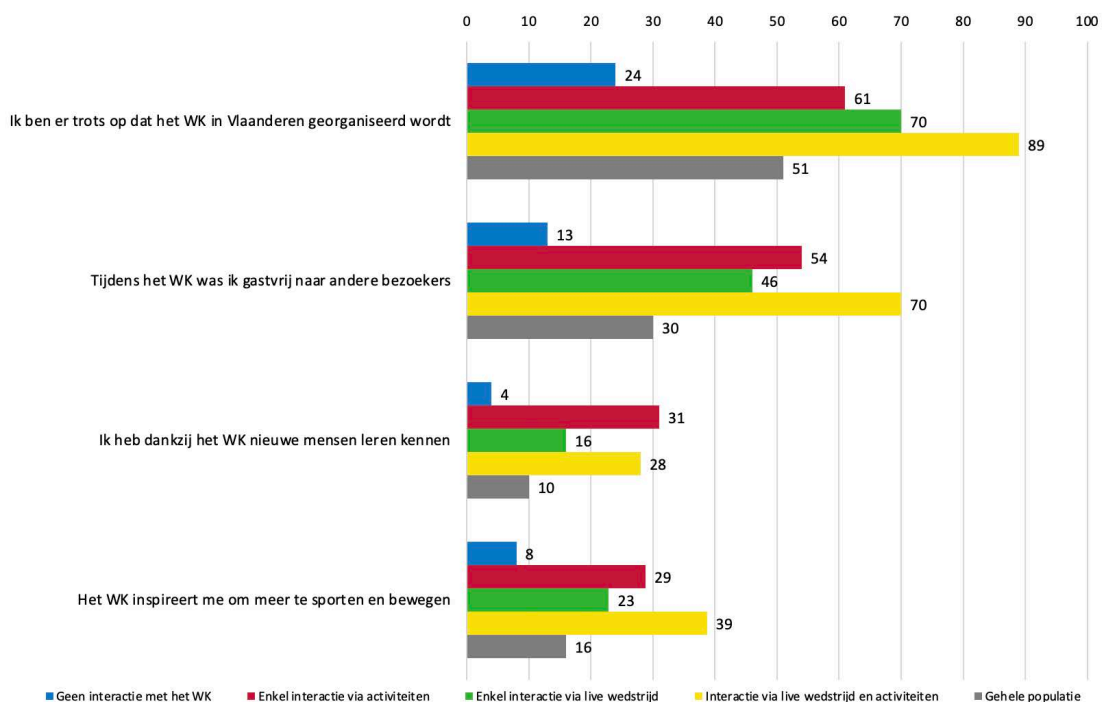
Figuur 1. Waardering van het WK 2021, in gemiddeld rapportcijfer.

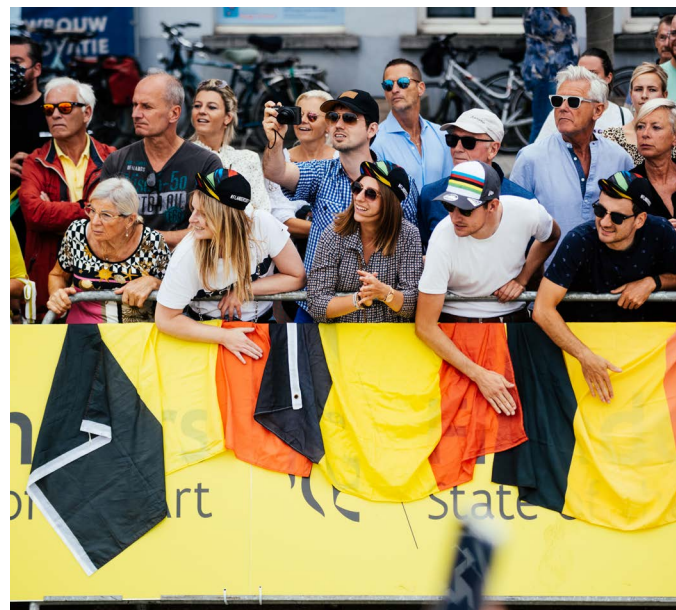
Ongeveer de helft van de inwoners is trots dat het WK 2021 in Vlaanderen werd georganiseerd (zie figuur 2). Net zoals de waardering, stijgt het gevoel van trots naarmate inwoners meer interactie hadden met het evenement en/of randactiviteiten. Ongeveer één derde van de bevroegde inwoners heeft het WK 2021 live bijgewoond in een start- of aankomststad of op een andere plaats langs het parcours. De maatschappelijke meerwaarde van het WK 2021 is het hoogst onder de inwoners die het evenement live hebben bijgewoond én die hebben deelgenomen aan één of

meerdere activiteiten van het voortraject. Ongeveer 7 op de 10 inwoners met hoge interactie met het evenement waren tijdens het WK gastvrij naar andere bezoekers. Georganiseerde activiteiten bieden tevens opportuniteiten aan inwoners om nieuwe mensen te leren kennen. Lokale verankering van het evenement via een laagdrempelig aanbod van sportieve, culturele of sociale activiteiten, die actief gepromoot worden, in aanloop van het evenement is daarom een niet te onderschatten uitdaging. Dankzij het WK 2021 hebben betrokken partijen ontzettend

Figuur 2. Maatschappelijke meerwaarde van het WK 2021 volgens type interactie, in procenten.

Hoewel het (lange termijn) effect op fietsgebruik of sportparticipatie bij de inwoners van de gaststeden nog niet onderzocht kon worden, werden wel de intenties tot fietsen en sporten/bewegen in kaart gebracht. Ongeveer 15% van de bevroegde inwoners voelde zich omwille van het WK 2021 geïnspireerd om (meer) te fietsen of te sporten/bewegen. Het organiseren van activiteiten en het betrekken van de bevolking heeft een invloed op dit 'inspiratie effect'. Inwoners die deelnamen aan activiteiten en/of de wedstrijd(en) live bijwoonden, gaven steeds een hogere graad van inspiratie aan. Het creëren van een laagdrempelig aanbod aan activiteiten in de context van het WK 2021, kan helpen om inwoners te inspireren om meer te fietsen en sporten/bewegen. Hierin is het belangrijk om acties lokaal voort te zetten in samenwerking met onder meer lokale (sport)verenigingen, scholen en bedrijven. Of deze inspiratie wordt omgezet in een gedragsverandering en of dit effect blijvend is, moet verder onderzocht worden.

veel kennis opgedaan over het betrekken en engageren van stakeholders in de planning, uitvoering en evaluatie van een topevenement. EventFlanders wordt omwille van haar ondersteunende en begeleidende rol tijdens het WK 2021 door de geïnterviewde stakeholders aangeduid als organisatie om deze kennis te borgen. Op die manier kan EventFlanders de komende jaren een adviserende rol vervullen in het streven naar impact en legacy bij andere grote (sport)evenementen in Vlaanderen. Het streven naar impact en legacy is een proces en de leeruitkomsten van

het proces van het WK 2021 kunnen waardevol zijn in de planning van andere (top)evenementen. Het is belangrijk om bij de aanvang van het traject aandacht te schenken aan een heldere formulering van maatschappelijke doelstellingen, en deze bij voorkeur op te stellen met alle stakeholders waarbij duidelijke rollen bepaald worden. Het formuleren van gemeenschappelijke doelstellingen kan bijdragen tot een groter (financieel) engagement van de betrokken stakeholders en een gerichtere inzet van middelen.

